

Bane NOR SF
Postboks 4350
2308 HAMAR

Klikk eller trykk her for å skrive inn tekst.

Att.:

Saksbehandler: Jonny Pedersen, 22995952

««

Vår ref.: 24/2324-16

Deres ref.:

Dato: 01.09.2025

Tilsynsrapport

Om tilsynet

Statens jernbanetilsyn (SJT) utførte et tilsyn av Bane NOR SF. Tilsynet ble gjennomført i Bane NOR SFs lokaler i Trondheim. Åpningsmøtet ble holdt 11. juni 2025 og intervjuer 11. og 12. juni 2025. Sluttmøtet ble holdt 17. juni 2025.

Revisjonslag:

- Jonny Pedersen (tilsynsleder)
- Tom Helsinghof (fagrevisor)
- Ola R. Fossum (fagrevisor)
- Gry Kvarme-Joakimsen (observatør under åpningsmøtet)

Kontaktperson fra virksomheten:

- Ruth Jorun Tuven

Tema for tilsynet var:

- rapportering av uønskede hendelser, inkludert oppfølging og effektevaluering av tiltak
- sporbruk på stasjoner (gjelder togledelse og endring av spor)
- tilstand på plattformer og spor (vintervedlikehold på plattform, sporveksel m.m.)

Tilsynet ble gjennomført som en del av det årlige tilsynsprogrammet vårt. Tilsynet er basert på stikkprøver. Det betyr at det kan finnes mangler som ikke er avdekket.

SJT ble godt mottatt av Bane NOR SF i Trondheim og ble tildelt gode møtelokaler. Deltakerne var åpne og informative under intervjuene.

Presentasjonen som ble gitt av Bane NOR SF i åpningsmøtet var dekkende sett opp imot temaet som var varslet i tilsynet.

Bane NOR SF – Region Midt jobber godt med å sikre at avvik og uønskede hendelser følges opp systematisk som underlag for læring og forbedring. Synergi som arbeidsverktøy er godt innarbeidet, og er under utvikling.

Sporbruk på stasjoner som omhandler trafikkstyring, inkludert endring av spor ut ifra opprinnelig trafikkplan, er godt innarbeidet, men det skjer uønskede hendelser.

Bane NOR SF – Region Midt følger systematisk opp tilstanden på plattform og spor (vintervedlikehold, sporveksel m.m.) som et underlag for oppfølging og forbedring.

SJT mener at målene for tilsynet er oppnådd. Dokumentasjon og intervjuer har bekreftet at det jobbes godt med de utvalgte temaene i Bane NOR SF – Region Midt.

I utkastet til tilsynsrapport (ref. 24/2324-13) fikk dere anledning til å kommentere innholdet i rapporten og varsel om vedtak. Frist for uttalelsene ble satt til 8. august 2025.

Vi har mottatt uttalelse til utkast til tilsynsrapport den 30. juni 2025. Kommentarene og vårt svar på kommentarene er nærmere beskrevet under. Det blir ikke fattet vedtak for ett av de varslede vedtakene, da Bane NOR SF kan dokumentere hvordan de videreformidler innmeldinger av sikkerhetskritiske feil ved infrastruktur som kan ha, eller har hatt, betydning for andre jernbaneoperatører som benytter infrastruktur.

Bane NOR SF har ikke innvendinger til vedtaksfristen som er satt til 26. september for å sende dokumentasjon, men ber om et møte for å kunne iverksette målrettede tiltak for lukking av de varslede vedtakene, forutsatt at de varslede vedtakene fattes.

SJT har forståelse for behovet for nærmere avklaringer, og er positive til å gjennomføre et møte. Vi foreslår å avtale et møte etter at den etterspurte dokumentasjonen er oppdatert og oversendt innen vedtaksfristen. Ta gjerne kontakt for å avtale tidspunkt når det er aktuelt.

Tilsynsrapporten inneholder ett vedtak (punkt 2).

Vedtak

1. Varslet vedtak om dokumentasjon av informasjon og kommunikasjon

Vi varslet følgende vedtak:

Bane NOR SF må dokumentere hvordan de videreformidler innmeldinger av sikkerhetskritiske feil ved infrastruktur som kan ha, eller har hatt, betydning for andre jernbaneoperatører som benytter infrastrukturen.

Varslet frist for dokumentasjonen som viser hvordan de videreformidler innmeldinger av sikkerhetskritiske feil var **26. september 2025**.

Hva regelverket sier

Følgende krav står i CSM SMS vedlegg II 4.4.1 og 4.4.2:

- 4.4.1 Organisasjonen skal fastlegge egnede kommunikasjonskanaler for å sikre at sikkerhetsrelaterte opplysninger utveksles mellom de ulike nivåene i organisasjonen og med eksterne berørte parter, herunder kontraktører, partnere og leverandører.
- 4.4.2 For å sikre at sikkerhetsrelaterte opplysninger når fram til dem som skal foreta vurderinger og treffe beslutninger, skal organisasjonen håndtere identifisering, mottak, behandling, utarbeiding og formidling av sikkerhetsrelaterte opplysninger.

Hva vi fant under tilsynet

- Bane NOR SF – Region Midt kunne ikke dokumentere hvordan de videreformidler innmeldinger av sikkerhetskritiske feil ved infrastruktur som kan ha, eller har hatt, betydning for andre jernbaneoperatører som benytter infrastruktur.
- Det kom frem under intervjuene at Bane NOR SF – Region Midt har innarbeidet en rutine for å gi brukere informasjon om slike innmeldinger.

Virksomhetens uttalelse til varsel om vedtak

«Merknad fra Bane NOR

Bane NOR har et system for innmeldinger og formidling av sikkerhetskritiske feil:

- Når en hendelse oppstår varsles direkte berørte tog umiddelbart i henhold til trafikkregler for jernbanenettet (TJN). Enten via togradio/nødanrop eller i gitte tilfeller med restriksjoner på formular.
- Alle hendelser skal loggføres i henhold til føring om varsling via hendelseslogg i digital samhandlingssløsning. Hendelser som krever videre varsling sendes ut som At-meldinger til alle foretaks transportledelse. I tillegg gjelder varsling etter varslingsliste i de type situasjoner som krever det.
- Hvis det blir en begrensning i infrastruktur/trafikkstyring som følge av feilen vil dette bli kunngjort via FIDO som er tilgjengelig for alle som har tilgang (direkte til berørte tog og via foretakstilgang) jf. krav i TJN kapittel 2, som gjelder bruk av driftsoperative kunngjøringer om kan ha betydning for jernbaneoperatørene.

Underliggende tabell gir en oversikt over Bane NORs dokumentasjon om regelverk og rutiner for varsling av sikkerhetskritiske feil.»

Tabell 1. Oversikt over dokumentasjon for rutiner og regelverk for innmelding og varsling om sikkerhetskritiske feil.

Nr.	Dokumentasjon
1.	STY-601529 Tiltak ved mistanke om sikkerhetsfeil i over- / underbygning - instruks
2.	STY-601563 Tiltak ved mistanke om- eller avdekket sikkerhetsfeil i signalanlegg - instruks
3.	Trafikkregler for jernbanenettet kapittel 2; Dokumentasjon, ruter og kommunikasjon
4.	Trafikkregler for jernbanenettet kapittel 3; Skifting
5.	Trafikkregler for jernbanenettet kapittel 5; Trafikkstyring - togledelse og togekspedisjon
6.	Trafikkregler for jernbanenettet kapittel 7; Uregelmessigheter og feil
7.	Varslingsliste for toglederområde Nord - Ofotbanen
8.	Varslingsliste for toglederområde Nord
9.	Varslingsliste for Toglederområde Øst, Drammen
10.	Varslingsliste for Toglederområde Øst, Oslo
11.	Varslingsliste for toglederområde Sør-Vest – Bergensbanen og Flåmsbanen
12.	Varslingsliste for toglederområde Sør-Vest – Sørlandsbanen og Arendalsbanen

Vår vurdering

Regelverket krever at det etableres nødvendige kommunikasjonskanaler med relevante parter for effektiv utveksling av opplysninger som angår sikkerheten. Dette er avgjørende for at partene kan gjennomføre en vurdering og treffe nødvendige beslutninger for videre håndtering.

Under intervjuet ble det ikke bekreftet at Bane NOR SF har et fullstendig system for å sikre at opplysninger som angår sikkerheten formidles til alle berørte jernbaneoperatører på samtlige banestrekninger i Norge. Det ble imidlertid opplyst at Bane NOR SF – Region Midt har en prosess på plass for dette formålet. SJT mener det er kritisk at slik informasjon når frem til alle berørte operatører på alle banestrekninger. Dette er for å sikre at de relevante aktørene har tilgang til nødvendige sikkerhetsopplysninger for å kunne utføre grundige vurderinger og fatte beslutninger for å opprettholde jernbanesikkerheten.

Manglende dokumentasjon av hvordan Bane NOR SF videreformidler innmeldinger av sikkerhetskritiske feil ved infrastrukturen, som kan ha, eller har hatt, betydning for andre, er et avvik fra kravene i CSM SMS vedlegg II, punkt 4.4.1 og 4.4.2.

I den oversendte dokumentasjonen i forbindelse med varsel om vedtak, er det sannsynliggjort i vedlagte tabell at dere har et system for hvordan dere melder fra om feil ved infrastruktur som kan ha, eller har hatt, betydning for andre jernbaneoperatører som benytter infrastrukturen.

Vi fatter derfor ikke noe vedtak.

2. Vedtak om å dokumentere roller, ansvar og myndighet i organisasjonen

Vi fatter følgende vedtak:

Bane NOR SF må dokumentere hvordan de sikrer at personale med delegert ansvar for sikkerhetsrelaterte oppgaver har myndighet og kompetanse til å utføre sine oppgaver.

Dokumentasjonen i form av en handlingsplan for oppdatering av stillingsprofiler må sendes til oss innen **26. september 2025**.

Hva regelverket sier

Følgende krav står i CSM SMS vedlegg II 2.3.2 og 2.3.3:

- 2.3.2 Organisasjonen skal sikre at personale med delegert ansvar for sikkerhetsrelaterte oppgaver har myndighet, kompetanse og tilstrekkelige ressurser til å utføre sine oppgaver uten å bli påvirket negativt av andre funksjoner i organisasjonen.
- 2.3.3 Delegering av ansvar for sikkerhetsrelaterte oppgaver skal dokumenteres og formidles til det berørte personalet, som skal godta og forstå oppgavene.

Hva vi fant under tilsynet

- I tilsendt dokumentasjon og intervjuer kommer det ikke klart frem for SJT en tydelig avgrensning av roller, ansvar og myndighet for enkelte lederfunksjoner med ansvar for jernbanesikkerheten.
- Flere av stillingsbeskrivelsene i Bane NOR SF er under oppdatering til nye stillingsprofiler. Dette gjelder blant annet for strekningssjef (Region Midt, drift og vedlikehold), SK-direktør (drift og vedlikehold) og regionsdirektør (region Midt, drift og vedlikehold).

Virksomhetens uttalelse til varsel om vedtak

«Merknad fra Bane NOR

Avgrensning av roller og ansvar og myndighet i Bane NOR beskrives i konsernstandard for organisasjon, ansvar og grensesnitt (STY-605715) og de underliggende konsernprosedyrene for divisjoner og konsernfunksjoner. Bane NOR har ikke stillingsbeskrivelser, men stillingsprofiler som nå er under oppdatering. Stillingsprofilene har ikke som formål og detaljere ut ansvar for ledere med sikkerhetsansvar. Det er det fortrinnsvis de overnevnte styrende dokumentene, sammen med kravene til funksjoner med betydning for sikkerhet (FOBS) som skal dekke. For bedre forståelse av hva SJT mener Bane NOR mangler å ha på plass er det ønskelig at SJT kommer med konkrete eksempler på hva som er å anse som mangelfullt utover det som fremkommer i tilsynsbevisene jf. krav i CSM-SMS vedlegg II kapittel 2.3.2., sett opp mot styrende dokumenter og systemet for FOBS.

Bane NOR har fått et tilsvarende vedtak fra SJT etter tilsyn for sikring - kjøreveis IKT. Det hadde vært formålstjenlig med et møte hvor det ses mangler sett i lys av funn i begge de pågående tilsynene. Dette slik at vi sikrer at vi iverksetter tiltak som er dekkende for kravene i både CSM SMS og sikringsforskriften.

Bane NOR har ikke innvendinger til vedtaksfristen som er satt til 26. september for å sende dokumentasjon, men ber som nevnt over om nærmere avklaringer for å kunne iverksette målrettede tiltak for lukking av de varslede vedtakene, og forutsatt at de varslede vedtakene fattes.»

Vår vurdering

Regelverket sier at Bane NOR SF skal sikre at personale med delegert ansvar for oppgaver som angår sikkerheten, har myndighet, kompetanse og tilstrekkelige ressurser til å utføre

oppgavene sine. Delegering av ansvar for sikkerhetsrelaterte oppgaver skal dokumenteres og formidles til det berørte personalet.

Under tilsynet avdekket vi mangler i dokumentasjonen som skal klargjøre avgrensning av roller, ansvar og myndighet for lederskapsfunksjoner med ansvar for jernbanesikkerheten. Dette kan skape usikkerhet om hvorvidt personalet faktisk har den nødvendige myndigheten og ressursene til å utføre oppgavene sine slik regelverket krever.

Det er vår vurdering at Bane NOR SF må prioritere å dokumentere og klargjøre ledelsesfunksjoner og delegert ansvar i henhold til kravene i CSM SMS. Dette innebærer å sikre at alle medarbeidere med sikkerhetsansvar er fullt informert om oppgavene sine, og at de har akseptert og forstått oppgavene.

SJT fikk opplyst under sluttmøtet at Bane NOR SF ikke har stillingsbeskrivelser, men at de har stillingsprofiler, og at disse er under oppdatering. SJT mener at profilene er for generelle og i liten grad redegjør for den ansattes faktiske ansvarsområder og arbeidsoppgaver.

Dette er et avvik fra CSM SMS vedlegg II punkt 2.3.2 og 2.3.3.

I tilsynet kom det ikke klart frem for SJT en tydelig avgrensning av roller, ansvar og myndighet for enkelte lederfunksjoner med ansvar for jernbanesikkerheten. Dette ble underbygd med at flere av stillingsbeskrivelsene/stillingsprofilene i Bane NOR SF er under oppdatering. Dette gjelder blant annet stillingsprofiler for strekningssjef (Region Midt, drift og vedlikehold), SK-direktør (drift og vedlikehold) og regionsdirektør (region Midt, drift og vedlikehold). Vi forventer at Bane NOR SF identifiserer og dokumenterer eventuelle mangler i styrende dokumenter og systemer for å sikre etterlevelse av CSM SMS.

Vi har etter Bane NOR SF sine innspill til utkast til tilsynsrapport endret ordlyden i vårt vedtak som omhandler det å dokumentere roller, ansvar og myndighet i organisasjonen slik at det er klart hvilken dokumentasjon vi ønsker at dere legger frem.

Bane NOR SF er i en prosess for å oppdatere stillingsprofiler. Vi pålegger dere derfor å oversende en handlingsplan for oppdatering av stillingsprofilene. Det må gå tydelig frem av handlingsplanen hvem som har ansvar for oppdatering, hvilke stillinger det gjelder og hvilke frister som er gitt.

Andre forhold

Vi har ikke notert andre forhold som vi anser som relevant å rapportere i forbindelse med dette tilsynet.

Klagefrist

Dere kan klage på vedtakene innen tre uker fra dere mottar tilsynsrapporten. Se vedlegget med regelverk og rettigheter for mer informasjon.

Rapportdato:

01.09.2025

Katherine Hui
senioringeniør

Jonny Pedersen
senioringeniør

Dokumentet er elektronisk godkjent og sendes uten signatur

Vedlegg 1 Regelverk og rettigheter

Vi kan føre tilsyn og fatte vedtak

I henhold til jernbaneloven § 11 kan vi føre tilsyn og fatte vedtak. Vi varsler om vi vil fatte vedtak etter forvaltningsloven § 16. Vedtak om å gi oss opplysninger og gjennomføre korrigerende tiltak er hjemlet i jernbaneloven § 11.

Dere har rett til å få veiledning om regelverket

Etter forvaltningsloven § 11 har dere rett til å få veiledning om krav i lover og forskrifter som vi fører tilsyn etter. Dette betyr at dere kan kreve å få vite hvilke lover og forskrifter som gjelder for din virksomhet, hvor dere finner dette regelverket og hvordan vi tolker krav i regelverket. Vi kan ikke gi konkrete råd om hvordan dere skal oppfylle regelverket.

Dere har rett til å klage på vedtak

Dere kan klage på hele eller deler av vedtaket til Samferdselsdepartementet etter reglene i forvaltningsloven § 28 flg. En eventuell klage sender dere til Statens jernbanetilsyn post@sjt.no. Klagefrist er tre uker fra dagen dere mottar tilsynsrapporten. På våre nettsider finner dere mer informasjon om hvordan dere går frem for å [klage](#).

Hvordan kan dere sende dokumentasjon?

Vennligst send deres dokumentasjon ved å benytte skjemaløsningen på våre nettsider: [Skjema for innsending av dokumentasjon](#). Oppgi rapportnummer ved innsending av dokumentasjon.

Dere har rett til å få informasjon om vår saksbehandling

Dere har rett til å få vite hvordan vi behandler saken og få innsyn i dokumentene i deres sak etter forvaltningsloven §§ 18-21.

Vi publiserer tilsynsrapporter på våre nettsider

Vi publiserer våre rapporter fra tilsyn med sikkerhet på våre nettsider, etter at vi har gjort en individuell vurdering om deler av rapporten skal unntas i henhold til offentleglova og eventuell skjermes i henhold til annet regelverk. Vi publiserer ikke våre rapporter fra tilsyn med sikring i henhold til offentleglova, jf. sikringsforskriften, og heller ikke rapporter fra tilsyn med nasjonal beredskap i henhold til offentleglova på våre nettsider.

Dere kan kontakte oss

Ta gjerne kontakt med oss, hvis dere har spørsmål til dette brevet eller saken generelt. Dere kan sende en e-post til post@sjt.no eller ringe oss på telefon **22 99 59 00**. Vennligst angi tilsynsnummeret når dere kontakter oss.